

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 21 (1353)

Gorica - četrtek, 22. maja 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Slovenska skupnost na prihodnjih volitvah

Priloge za kandidatne liste na prihodnjih volitvah so že pri kraju. Kakor ostale stranke je tudi Slovenska skupnost predstavila svojo kandidatno listo za obnovitev goriškega pokrajinskega sveta in občinskih svetov v Gorici, Števerjanu, Dobredu, Sovodnjah in Krminu. Ker se to poročilo omejuje na goriško Slovensko skupnost, bomo skušali podati nekaj ugotovitev, ki se nanašajo na njeno delovanje.

PLODOVITA DEJAVNOST

Najprej je treba poudariti izredno živahno delovanje goriške Slovenske skupnosti, ki se je ustanovila komaj pred dobrima mesecema, ko so goriški Slovenci odprli novo poglavje v povojni slovenski politiki. Slovenska skupnost se bo v goriški pokrajini prvič predstavila slovenskim volivcem z novo in popolnoma prenovljeno strukturo. Na volitvah 15. junija bo predložila 120 slovenskih kandidatov.

To je množično predstavništvo, ki vključuje vse kraje, kjer živijo Slovenci, v obrobni občini goriške pokrajine in v mestu Gorica. Z veseljem moremo ugotoviti, da se niso goriški Slovenci še nikoli predstavili v tako izrednem številu in to še celo komaj po dveh mesecih naporega in živahnega dela. Slovensko zamejsko časopisje z rednim obveščanjem zasleduje to plodovito delovanje in se zelo ponalno izraža o Slovenski skupnosti. S ponosom in spoštovanjem lahko gledamo na to slovensko stranko, ki razvija svojo dejavnost v težkih in včasih nasprotujočih okoliščinah.

POHVALNA VZTRAJNOST KRMINSKIH SLOVENCEV

Slovenci v Krminu so s svojim nastopom lahko v ponos vsemu slovenskemu ljudstvu v zamejstvu. Prvič v zgodovini bodo za prihodnje volitve predstavili slovensko listo, ki sicer nima velikih možnosti, da bi izvolila svojega predstavnika v občinski svet. Toda odločitev je pohvale vredna, ker dokazuje trdno voljo in politično zrelost krminskih Slovencev. Naši rojaki so v tem zelo ogroženem področju prišli do spoznanja, da s svojim nastopom dokažejo slovensko prisotnost na tem zapadnem delu Brd.

Treba je poudariti, da so k novostanovljeni Slovenski skupnosti pristopili številni slovenski rojaki iz Krmina in bližnjih zaselkov, mimo vsake ideološke opredeljenosti, in da so tudi vidnejši Slovenci, ki so bili v italijanskih strankah, stopili v vrste Slovenske skupnosti. To pa še ne pomeni, da so se zapirli v okostenelo organizacijo, ki noče nobenih stikov z ostalimi občani; prav obratno! Na ta način bodo pokazali slovensko prisotnost in pripravljenost sodelovati z vsemi silami v korist celotnega občestva.

Zaradi svojega antifašističnega in demokratičnega značaja bo sekcija Slovenske skupnosti v Krminu uradno prosila za pristop k Antifašističnemu odboru. Predstavila je kandidatno listo za občinske volitve, na kateri bo nastopilo dvajset slovenskih rojakov v imenu Slovenske skupnosti.

SLOVENSKA SKUPNOST IN SLOVENSKI VOLIVCI

Slovenska skupnost se predstavlja slovenskim volivcem v pomlajeni in novi obliki. Njeni kandidati so športni ljudje, ki delajo na kulturnem, športnem in socialnem področju. Z eno besedo, predstavljajo vse sloje in družbene plasti v goriškem slovenskem okolju. Nastopajo na slovenski listi, ker so prepričani, da je slovenska navzočnost nujno potrebna v današnjem političnem življenju.

Slovenska skupnost je predložila liste tudi v krajih, kjer nima zagotovljenega mesta v občinskih upravah in v občinah, kjer ni še nikoli predstavila svoje liste, kot npr. v Krminu in v Slovenski Benečiji (v beneških občinah je nekaj domačih slo-

venskih list). Slovenska skupnost poziva vse slovenske rojake, da jo podprejo in ji oddajo svoj glas, ki je lahko odločilen za vso našo manjšino.

Slovenska skupnost bo predstavila svoj volilni program, v katerem bo poudarjeno že znano načelo, da je Slovenska skupnost slovenska stranka in da je njeno delovanje usmerjeno v boj za priznanje in uveljavitev slovenske narodne skupnosti v Italiji. V tem boju je Slovenska skupnost enotna in pripravljena na sodelovanje z vsemi silami, ki ji ne nasprotujejo pri njenem delovanju.

Slovenska skupnost želi zajeti vse slovenske rojake, ki si stavijo za cilj ta boj za doseg skupnih interesov. Pri tem pa ne namerava ovirati ali polemizirati z ostalimi slovenskimi rojaki, ki so si izbrali drugo pot. Samo to naj imajo pred očmi, da je Slovenska skupnost organizacija, ki spoštuje demokratična in antifašistična načela današnje družbe.

Zato se jo pri bodočih bližnjih volitvah gotovo spleča podpreti, saj bo v izvajanju svojega programa vedno dosledna ter se trudila za stvarno in ustvarjalno politiko, ki bo gotovo v korist slovenske manjšine v Italiji. Slovenska skupnost ne bo razočarala slovenskih volivcev. Naj je ne razočarajo oni!

ZELEZNIŠKA NESREČA V SRBIJI

V Jugoslaviji so železniške nesreče kar številne. Največkrat jih zakrivi človeška nepazljivost ali utrujenost. Zadnja nesreča pri mestu Vranje na progi Niš-Skopje pa je očitno posledica vremenskih neprilic.

Narasla voda Krdevačke Reke, ki je večino leta brez vode, je spodkopala nasip, na katerega se opira most čez hudournik. Ko je v četrtek 15. maja malo pred polnočjo nanj zapeljal brzovlak Bitola-Beograd, se je most podrl, pri čemer so lokomotiva in šest vagonov iztirili in se prevrnili, ostalih sedem pa je ostalo na progi.

V nesreči je izgubilo življenje 12 potnikov, 169 pa jih je bilo ranjenih, med njimi 35 huje. Najbolj težko poškodovan je bil Slovenec Jože Lesar iz Maribora, ki je imel zdrobljen prsni koš. Ta je nesreči že podlegel.

Zakon o javnem redu

Italija nujno potrebuje zakon, ki bi bil učinkovit in bi uspešno preprečeval pojave nasilja. Pretekli teden so npr. člani samozvanih »rdečih brigad«, trije moški in ena ženska, vdrli v pisarno mladega demokrščanskega voditelja v Milanu odvjetnika De Carolisa, ga zvezali, streljali nanj in ga ranili v nogo, članica skupine pa je pobrala v pisarni nekaj dokumentov. Prav tako so »rdeči brigatisti« napadli neko sekcijo Krščanske demokracije v Milanu ter drugo v Mestrah, kjer so tudi zvezali nekatero navzočo člano in odnesli več listin.

Po dolgi seji, ki je trajala 20 ur brez prestanka, je italijanski senat odobril zakon o javnem redu, ki ga je že prej odobrila poslanska zbornica. Ker pa je na zahtevo socialistov bilo vnešenih v zakon nekaj popravkov, se bo moral zakonski osnutek vrniti v poslansko zbornico v ponovno odobritev. Upanje je, da se bo to zgodilo še ta teden.

Za novi zakon so glasovale stranke vladne večine, liberalci in neofašisti, proti pa kot že običajno komunisti in neodvisna skupina. Vloženih je bilo nad 400 popravkov. Večino teh so vložili komunisti, socialisti in neodvisna skupina. Sprejetih je bilo po dogovoru med vladnimi strankami le nekaj socialističnih popravkov; vsi drugi so bili zavrnjeni, med njimi komunistični popravek k členu I, ki se je nanašal

15. maja 1955 je vzkliknil na balkonu palače Belvedere na Dunaju takratni avstrijski zunanji minister Leopold Figl besede, ki jih je zbrana množica sprejela s silnim navdušenjem: »Österreich ist frei!« - Avstrija je svobodna.

Velesile, vstevši Sovjetsko zvezo, so v povezavi skupnih interesov proglasile Avstrijo za prvo žrtev nacizma, čeprav je zgodovinsko dejstvo, da nikjer ni bilo toliko navdušenja za Hitlerja kot prav v Avstriji in da se danes premnog Avstrijec z nekim hrepenenjem spominja Hitlerjevih časov.

15. maja 1955 so torej zmagovite velesile podpisale na Dunaju državno pogodbo, po kateri je Avstrija postala spet neodvisna država. To je bilo eno izmed poslednjih sklepnih dejanj druge svetovne vojne. Avstrija je bila obnovljena v starih mejah. Nihče od tistih, ki so imeli besedo, pa se ni zmenil za upravičene in zakonite težnje koroških Slovencev, da bi se združili z matično domovino.

Edino, kar so jim velesile kakor tudi gradiščanskim Hrvatom tisti hip nudile, je bil sedmi člen državne pogodbe, ki obojnimi zagotavlja pravico do enakopravnosti in svobodnega razvoja v okviru avstrijske republike.

NESPOŠTOVANJE SPREJETIH OBVEZ

Toda dogodki so hitro pokazali, da Avstrija nima namena spoštovati obvez, ki jih je sprejela do Slovencev in Hrvatov z državno pogodbo. Težnje, da se zlasti slovensko manjšino čimprej ponemči, so vedno bolj prihajale do izraza.

Kot gobe po dežju so se pojavile razne prikrite nacistične in narodno nestrpne organizacije. Nato so hitro odpravili obvezno dvojezično šolstvo. Gospodarsko zastopavanje je postajalo vedno bolj izrazito. Zlasti so nemški nestrpneži pokazali svoje sovraštvo do Slovencev v jeseni leta 1970,

na zagotovitevčasne svobode mladostnim obtožencem. Zaradi tega je prišlo do hrupnega incidenta, ko so komunisti obtožili vladne stranke neobčutljivosti za probleme, ki pretresajo današnjo mladino.

Hlapčevsko popuščanje režimu

Nedavno je sovjetska vlada v Rusiji izdala nov odlok, ki prepoveduje poučevanje verouka mladostnih in dobrodelnega udejstvovanja Cerkev. Nadškof Pitarim, vodja tiskovnega urada moskovskega patriarhata je pohitel, da to prepoved opraviči pred javnostjo. Dejal je, da bi poučevanje verouka mladostnih dejansko pomenilo nasilje nad njih vestjo, dobrodelnost v tako napredni državi kot je Sovjetska zveza pa je »odveč in nespa-
me«.

Seveda je vzbudilo tako naziranje pravoslavnega škofa ogorčenje in pohujšanje med pravovernim duhovščino. Moskovski duhovnik Jakumin, kateremu so odvzeli pravico izvrševati duhovniško službo, ker je kritiziral hlapčevsko udinjanje uradne pravoslavne Cerkev komunističnemu režimu, je upravičeno dejal: »Za Cerkev v Moskvi osnova njenega prava ni božje pravo, marveč sovjetski zakoni.«

ko je minilo 50 let od nesrečno izgubljenega koroškega plebiscita. Tedaj je organizacija »Heimatsdienst« postavila načelo: »Ne bo prej miru na Koroškem, dokler en narod ne bo izginil«. Ta narod naj bi bil seveda slovenski.

Od tedaj se je začel pravi pregon Slovencev, ki je dosegel vrhunec v razbijanju dvojezičnih krajevnih napisov ne da bi zvezna vlada na Dunaju kaj storila v njih zaščito. Ohrabrene od mlačnega zadržanja dunajske vlade so se vse vladne stranke izrekle za preštevane slovenske manjšine, kar pa je samo druga oblika za postopno odpravo slovenskega življa na Koroškem.

Nadutost, katero kažejo vladni krogi z Dunaja do koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov, je zares vredna Hitlerjevih nacistov in osupljiva za vsakogar, ki še demokratično misli. »Österreich ist frei?« Je Avstrija res še svobodna? Narod, ki ne dovoljuje svobode drugemu narodu, ni svoboden. Zato 20-letnica avstrijske državne pogodbe za koroške Slovence ni praznik, čeprav so mu uradni krogi hoteli dati čim bolj slavnosten izraz.

DVE NELJUBI SPOMENICI

Na predvečer praznovanja te obletnice sta dunajsko vlado očitno presenetila dva dokumenta. Prvi je izjava jugoslovanske vlade, da Avstrija doslej ni prav v ničemer izpolnila določb državne pogodbe, ki se tičejo zaščite slovenske manjšine na Koroškem in hrvaške na Gradiščanskem.

Drugi dokument pa je spomenica delegacije osrednjih organizacij koroških Slovencev, ki sta jo vodila dr. Matevž Grile in dr. Franci Zwitter. Pravosodni minister dr. Christian Broda jih je le nerad sprejel ter je delegaciji povelil komaj nekaj minut.

V spomenici je naštetih štiri-deset predlogov za rešitev posameznih vprašanj, ki so jih koroški Slovenci doslej poslali na Dunaj. Slovenski organizaciji se žal »ne moreta znebiti vtisa, da naših dosedanjih predlogov nihče ni niti prebral niti preučil. Bilanca izvajanja določil sedmega člena 20 let po podpisu pogodbe gotovo ni hrabrila.«

Poglavitne točke spomenice koroških Slovencev se nanašajo na zahteve po dvojezični šoli, na potrebo po jezikovno usposobljenih uradnikih, na želje po lastnih oddajah v radiu in televiziji ter na gradnjo kulturnega doma v Celovcu. Naj s tem v zvezi omenimo novo značilno zastopavanje: komaj je občinski odbor zvedel, da so Slovenci kupili parcelo za gradnjo doma, je vse področje proglasil za park oz. za muzejske potrebe.

Na koncu izjave je rečeno, da je slovenska manjšina zaradi stalnega pritiska nemško-nacionalističnih krogov že ogrožena v svojem jedru in da se ne more več zadovoljiti s »politiko majhnih korakov«.

HISTERIČNA AVSTRIJSKA REAKCIJA

Prvi, ki je žolčno reagiral na jugoslovansko izjavo v zvezi z neizpolnjeno državno pogodbo je bil avstrijski kancler dr. Bruno Kreisky. Takoj ko se je vrnil z uradne obiska v Bolgariji, je podal

sledčo izjavo: »Ne smatram za primerno, da bi se v podrobnostih ukvarjal z nevdržnimi obtožbami. Se nobena država ni tako govorila z Avstrijo, to pa so metode, ki jih mora Avstrija najostreje zavrniti. Kar zadeva članke jugoslovanskega tiska, so pisani v jeziku, ki je bil prej običajen v fašističnih listih.«

V petek 16. maja je avstrijska vlada že izročila jugoslovanskemu poslaniku na Dunaju G. Vlahovu izjavo kot odgovor na spomenico jugoslovanske vlade od 13. maja. Obenem pa je bil avstrijski veleposlanik v Beogradu Aleksander Otta poklican na Dunaj »na poročanje in posvetovanje«.

Jugoslovanska spomenica je našla odmev tudi v avstrijskem parlamentu. Najprej je zunanji minister Erich Bielka-Kaltreu prebral celotno besedilo avstrijskega odgovora Jugoslaviji. Besedilo so predstavniki vseh parlamentarnih skupin soglasno podprli. Nekateri so predlagali, naj začne Avstrija s turističnim bojkotom Jugoslavije in odpusti jugoslovanske delavce.

V izjavi avstrijske vlade je rečeno, da vsebuje jugoslovanska spomenica vrsto nevdržnih in splošenih obtožb zoper Avstrijo in da prihaja ta napad v času, ko je avstrijska miroljubna politika — tudi do Jugoslavije — deležna vsestranskega priznanja.

Avstrijska vlada sicer priznava, da »določene obveznosti iz sedmega člena še niso zadovoljivo izpolnjene«, hkrati pa vztraja na preštevani manjšine in nazadnje trdi, da je jugoslovanski dokument v očitnem nasprotju z duhom politike popuščanja napetosti. Zaradi tega avstrijska vlada jugoslovanske obtožbe najostreje zavrača«.

PRAZNOVANJE OBLETNICE POGODBE

Sredi teh »disonanc«, kakor piše dunajski dnevnik »Die Presse«, ki »jih je Jugoslavija vnesla v jubilejni koncert«, je 15. maja uradna Avstrija praznovala svoj dvajsetletni obstoj. Niso zvonili zvonovi, niso vihrale zastave, ni bilo desetisočglave množice kot pred desetimi leti.

Osrednje in tako rekoč edino dejanje državne proslave je bila slovesnost na Hofburgu pred povabljenimi gosti. Med njimi je bil tudi eden od podpisnikov pogodbe, tedanji francoski minister Antoine Pinay.

Odposlanci velikih sil, podpisnic pogodbe, lord Shepard za Veliko Britanijo, minister Abelin za Francijo, minister Levi za ZDA in pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Kuznjecov so v kratkih nagovorih poveljevali vlogo nevtralne, neodvisne in demokratične Avstrije v zadnjih dvajsetih letih.

Na zdravice je odgovoril predsednik avstrijske republike dr. Kirschlager. Med drugim je dejal, da se ničesar ne da izsiliti, temveč da je treba izkoristiti politične danosti in možnosti. Morda je pri tem mislil na sedmi člen, ki povzroča toliko »disonanc«. Toda krivdo za to ima izključno avstrijska vlada. Zato so besede dr. Kreiskega, da »bomo ostali zvesti duhu pogodbe in da bomo izpolnili, kar nam je naloženo«, izzvenele kot norčevanje iz obstoječih dejstev.

Marijino poslanstvo

V enem izmed predvojnih koledarjev Goriške Mohorjeve družbe so si po mesecih sledile podobe Marijinih božjih poti na Primorskem: Sveta gora, Stara gora, Svete Višarje, Log pri Vipavi, Mirenski Grad, Lazaret pri Koprju, Strunjan, Kobarid, Kal nad Kanalom, Mengore, Barbana...

V povojnih letih, po priključitvi, v vzdušju, ki je s silo preganjalo in brisalo cerkevna izročila, zatrla cerkvene pevske zборе, so ti koledarji ostajali kot pričevanja časov, ki jih je primorski človek sicer težko doživljal, a predstavljajo vendar, in mogoče prav zaradi tega, eno najsvetlejših obdobij v njegovem življenju.

In dasi je od zanje vojne nastopil že novi rod, starši in mladina, ki niso doživljali časov, ko so bile vse nedelje prazniki, ko so se cerkveni zbori kosali v zahtevnih skladbah, ko je bil vsak letni čas navdahnjen z mislijo na Boga, ko je vsak dan imel svoj Ave, je vendar ostal globoki čut po doživljanju, ki ga ni bilo mogoče izkoreniniti.

Njegova korenina mora segati še v same oglejske čase. Zaznamuje ga pa naravnost otroška pobožnost do Matere božje, ki jo ima sicer vse krščanski svet, vendar vsak narod na svoj poseben način, a v tem, kar zadeva navdušenje, doživljanje, lepoto Marijine pesmi, pa komaj kdo še tako, kot primorski človek.

Ob množičnih romanjih, ki se ob posebnih dnevih v letu vršijo na naših božjih poteh, se človek počuti prerobjenega v vzvišenem vzdušju, v množičnem petju, ko vsako srce poraja svojo pesem, svoj glas, v harmonično večglasje, kot da bi cerkveni zbori znova oživel. Nikjer drugje človek ne sreča takega »ljudskega« petja.

Toda še več, ob takih srečanjih se množica niti več ne spomni na prošnje in na priporočanje za pomoč v stiski, zaradi česar se je bil marsikdo mogoče odločil, da poroma na božjo pot. Prevzet od doživljanja pozabi na svoje osebne težave in stiske, kakor da bi odpadlo breme skrbi. Ostane samo eno, navdušenje in prevzetost nad zmogostvom doživljanja, vzvišenosti, ob-

stane pred silo milosti, simbolično lepoto Marije z Detetom, doživi milost in spoznanje neizmernosti Boga, njegovega usmiljenja.

To je tisto, za nas nedoumljivo, a lahko kljub vsemu globoko doživeto in občuteno Marijino materinstvo, ki velja vsemu človeškemu rodu. Neka žena, ki ji življenje ni prizanašalo, se je izrazila, mogoče še najbolj prizadeto: »Marija je nekaj silnega!«

In res, milost, lepota, usmiljenje, ki gane vedno znova tako preproste, kmečke, delavske ljudi, služkinje, kot naše ustvarjalce, pisatelje, pesnike, skladatelje, slikarje. Naši ljudje po svetu, v Avstraliji, Kanadi, v obeh Amerikah nosijo ta doživljanje, vse te pesmi in podobe v svojih srcih, vse drugo so drugače našli v svojih novih domovinah.

Zivljenje se je zadnje čase res že toliko spremenilo, da so doživljanja, ki so bila nekdanj vsakdanja, postala danes redka. Tudi spomin, ako ga doživljanje ne oživlja, ako beseda in pesem podoživlja ne spodbujata, blede in gine. Hudo nam je večkrat, ker ne slišimo zvonjenja ob bližajoči se hudi uri ali pa ker ni procesije za dež ob suši, ki ogroža polja.

Ti časi so minili. In minili ter zatonili bi bili, kljub takemu ali drugačnemu sistemu. Idila, ali kot je sodoben primorski pisatelj rekel, poezija kmečkega sveta, koscev, trgačev, žanjic, planin, cerkvenih pevcev, ljudi ki znajo zavriskati. Tehnika zamenjuje naše roke, stroji obdelujejo polja.

Toda naša srca se niso spremenila, ne more jih predrugačiti nobena ideologija. »Vse prepeva, se raduje...« pojemo, ko se romarji poslavljamo od Marije, ne brez obožnosti, ker moramo zapustiti sveti kraj. A slovo nam postane lažje ob misli, da nobene sile, razmejivne in sistemi ne bodo mogli nikoli zatreti božjega in Marijinega imena, kakor tudi ne odpraviti človekovega hrepenenja po ljubezni, milosti in po večnem.

I. S.

Grob v tujini

Bilo je 3. majnika zjutraj, ko smo drug za drugim sedli v avtomobil in se odpeljali iz Clevelanda proti sosednji državi Pennsylvaniji. Naš cilj je bilo majhno mestoce vzhodno od Pittsburga, kjer se nahaja ena izmed največjih benediktinskih opatij v ZDA. Med njenimi zidovi je preživel sedemnajst let svojega begunskega življenja v skromnosti in zatišju naš primorski rojak prof. dr. Alfonz Čuk. Sedaj, ko mu je kruta bolezen prerzala nit življenja, smo si šteli v dolžnost, da se kot predstavniki ameriških slovenskih Primorcev zadnjikrat poslovimo od njegovih zemeljskih ostankov.

Zalost nam je stiskala srce ob spominu, kako je preteklo jesen ob obisku pri dr. Bonuttiju v Clevelandu, kjer smo se zbrali, in v njegovi družbi preživeli lep večer, razkril željo, da bi se kot upokojenec vrnil v sončno Goriško.

Ni bilo dano dr. Čuku, da bi se mu ta srčna želja izpolnila in ni bilo dano naši preljubi Goriški, da bi njen sin bogatil iz svoje velike zakladnice znanosti, srčnega bogastva in plemenitosti domačo mladino. Tujci so se bogatili ob njem in globoko črpali iz te zakladnice. Kako so ga spoštovali in kaj je on zanje pomenil, je pričal pogreb.

Koncelebrirano sv. mašo je daroval sam opat ob asistenci g. Cvelbarja in enega benediktinskega duhovnika. V velikem prezbiteriju so se razvrstili duhovniki-redovniki, okrog 60 po številu. Cerkev je bila polna ljudi - njegovih gojencev in prijateljev. Iz Argentine je prišel brat Ivan in iz New Yorka brat Emil z družino. Med sv. mašo je bilo ljudsko petje, kakor je tukaj v navadi, vmesne odlomke pa je pel učenc-solist, študent muzike in petja.

Kred sv. mašo je opat, očitno ganjen, v kratkih besedah orisal dr. Čuka kot navdve gorečega duhovnika, vedno pripravljenega priskočiti na pomoč vsaki župniji v okolici samostana, globokega misleca in navdve cenjenega profesorja, jezikoslovca in znanstvenika. Končal je s stavkom: »Prišel je k nam — mi smo ga sprejeli — ni bil naš redovnik, a bil je eden izmed nas.«

Po končani maši je stopil pred mikrofonski dr. Cecil Dietrich, predsednik St. Vincent univerze in profesor filozofije. Njegova vodilna misel je bila: Bogastvo znanosti in duševnosti ter plemenitost, ki je prepletala eno z drugim. Postal je vsakemu prijatelj, učitelj in svetovalec. Bil je učitelj nam

vsem, dijakom in profesorjem. Pustil je za sabo praznino, ki jo bomo težko nadomestili. (Dr. Čuk je bil ne samo profesor, temveč tudi načelnik psihološkega oddelka te univerze.)

Zadnji je govoril dr. Bernard Sherer, profesor zgodovine. Njemu je bil dr. Čuk dober prijatelj in štel si je v veliko čast, da sta skupaj predsedala marsikateri uro v majhni sprejemnici zraven obednice. Poleg vsemogočih stvari iz najrazličnejših področij, ki sta jih skupaj razpravljala, je bil dr. Čuk vedno daleč pred njim. Iz same zgodovine se je dr. Sherer od nje naučil toliko zgodovinskih podrobnosti, ki bi jih sicer nikdar ne vedel. Ostal bo nam vsem v nepozabnem spominu.

Nato smo krsto spremili na samostansko pokopališče.

Vseskozi smo pogrešali med duhovniki, dr. Cepona, s katerim smo se pozdravili takoj po našem prihodu. Tudi on poučuje na isti univerzi in iz razgovora z g. Cvelbarjem smo zvedeli, da je dr. Cepon bil dr. Čuku najožji prijatelj in zaupnik. Ko smo pred pričetkom pogreba poklekli ob odprti krsti in zmolili dve desetki rožnega venca, je dr. Cepon ostal v ozadju in brez besed strmel predse. Prav tako je ostal v ozadju tudi na pokopališču.

Vsi so bili globoko ganjeni, mi pa, ki nas je bila samo peščica, še posebno. Nenehno so nam zvenele v ušesih opatove besede: »Prišel je k nam, mi smo ga sprejeli, ni bil naš redovnik, a bil je eden izmed nas.« Samo toliko, a to je bolelo v dno duše.

Končno je opat ob grobu končal pogrebne molitve in vsi so se začeli razhajati. Tedaj smo z g. Cvelbarjem stopili tesneje skupaj ob grobu in zmolili očenaš, zdravomarijo in čast bodi v slovensčini — nič drugega, sicer bi nas bil premagal jok.

Tako se je končalo bogato življenje slovenskega duhovnika v tujini, ki ga je sprejela za svojega in mu odmerila grob na božji njivi, kjer bo čakal vstajenja med ostalimi benediktinskimi duhovniki.

Pavla Rljavec

Slovenski romarji v Rimu

Tudi prejšnji teden so bili v Rimu romarji iz Slovenije. Moralo jih je biti precej, ker vatikanski list »L'Osservatore Romano« pri skupni avdijenci pri papežu na prvem mestu imenuje romarske skupine iz ljubljanske, mariborske in koprške škofije.

BREZ KULIS

Levica, desnica, napredni, nazadnjaki, progresisti, konservativci — pojmi, katerim je težko določiti vsebino. Še težje je postaviti mejo med njimi. Danes bom napisal nekaj o levicarijih. Ker je ta pojem trenutno v modi, doživlja pravcato inflacijo. In ker človeka sodimo le po njegovih delih, so etikete, ki si jih nekateri radi natikajo, često ne samo izraz modnih muh in duhovne praznine, ampak tudi dobršne mere oportunitizma.

MODA LEVICARSTVA

V imenu svobode mišljenja, demokracije in ljubezni do bližnjega globoko spoštujem vsako, tudi levicarsko mišljenje, samo da je iskreno. Edino fašistično »desnico« odločno odklanjam. Ta članek se torej ne tiče iskreno prepričanih levicarijev. Poznam pa precej prototipov levicarijev-oportunistov. Takšen človek ni neodvisen, ne svoboden, ne zgodovinsko uporaben. Je brez samostojnega mnenja, trobilni privesek idej zastavonoše, od katerih pričakuje kakšno korist. Ker vidi le sebe, se z lahko potopi v svet prividov in nerresnice. Oportunistu ni do tega, da bi se sam dokopal do resnice, do vestno utemeljenega lastnega nazora, po katerem bi se potem ravnal. Niti kompromisov s svojo vestjo ne dela, ker ji v svoji notranjosti ne pusti do veljave.

Opazoval sem razvojno pot nekaterih novopečenih oportunistov »levicarijev«. V pričakovanju neke koristi sprejmejo idejo kakšne skupine, preko katere se potem preplazijo na določeno mesto ali še kam više. Toda časi se naglo spreminjajo, veter piha od leve in kdo ve, če levni ne pridejo na oblast. Mesto, ki ga oportunist-levičar ima, mu za zdaj ne uide, zavarovati pa ga je treba za bodočnost. Zato začne brez težav trobiti v njihov rog, vsede se še na en stol in tako postavi hipoteko na dosedanje ali še boljše mesto po prihodu ali zmagi morebitnih novih gospodarjev. Ze za naprej preusnuje svojo potlačeno vest, se razkriči na vse štiri leve strani, se morebiti loči ali civilno poroči, začne pisati besedo Bog z malo začetnico, javno bere »Manifesto« ali podobno »demokratično« čtivo. Je za vse delavske pravice, vsevprek kritizira, pelje na razstavo psička čiste pasme in visoko ceni požeruško razpisne večerje. Ne gre mu za izvijanje človeka iz težke sedanosti v lepšo bodočnost. Celo do vprašanja svobode ostane hladen ali jo cinično kroji po lastni trenutni oportunistični potrebi, resnica mu je enaka korist.

Tudi za pametno debato ali dialog je takšen »levičar« nedostopen. Med soljudi je potegnil rezko premo črto z ravnalom. Na eni strani je vse belo (ali boljše rdeče), na drugi strani vse črno. Na rdeči strani črte je vse prav, vse svobodno, vse demokratično, tudi če je dejansko zelo zelo narobe, na drugi je vse zanič. Če je na rdeči strani črte totalitarizem, je zanj to vzorec demokracije in pika.

Naš »levičar« v politični igri Sisal stavi vse niti ne več toliko na berlinguerjevski kakor na maoistični dobiček. Kaj neki le pokrovitelji pričakujejo od njega? Vsi oportunisti te vrste si namreč poiščejo pokrovitelje, a si tudi te kameleonsko prebirajo in jih obletujejo kakor čebele, dokler ne posrkajo medu. Se bodo kdaj spametovali? Bog daj, da bi se, zakaj sicer jim bo šele kruta izkušnja dokazala vso ničevost in puhlost njihovega početja.

DID

Kamenčki

Spodrsrlaj ali namera slov. tržaškega gledališča?

Stalno slovensko gledališče iz Trsta je postavilo na oder enodejanko Stanka Majcna »Apokalipsa«. Igrali so jo marsikje, tudi v Gorici in Trstu. Ob premieri so izdali posebno številko Gledališkega lista, kot delajo ob vsaki premieri. V Gledališkem listu je spremna beseda, ki naj pojasni ekspresionistično smer v evropski umetnosti in posebej še ekspresionizem Stanka Majcna. Oba članka sta napisana z znanjem in toplino. Toda prav zaradi tega toliko bolj preseneča, da se v obeh člankih dosledno piše beseda Bog z malo začetnico. V prvem članku piše Mario Uršič: »Da se množica... ukvarja toliko z bogom, je pač usoda slovenskega katoliškega ekspresionizma.«

Drugi članek je ponatis iz zapisa Marijana Krambergerja. Piše: »...zakaj je sam (Majcen) zdvomil nad svojo usmeritvijo, zakaj se je začel vračati k zemlji in bogu...«

V obeh člankih gre za Boga, ki vanj veruje kristjan. O kristjanu pa ve vsakdo, da pri njegovi veri v Boga gre za neko

nadčutno, transcendentno, osebno Bitje. To bitje ima v slovenskem jeziku svoje ime in sicer BOG, tako kakor v hebrejščini JAHVE ali v arabskem jeziku ALAH. Nikomur, ki pozna slovenski pravopis, ne bo padlo v glavo, da bi besedo Jahve ali Alah pisal z malo začetnico, ker gre pač za osebno ime. Samo kadar gre za krščanskega Boga, si slovenski pisci še zmeraj privoščijo, da pokažejo svojo nekulturnost in pišejo besedo Bog z malo začetnico.

Upamo, da gre v našem primeru za spodrsrlaj v Gledališkem listu, sicer bi morali reči, da je tudi Stalno slovensko gledališče v Trstu začelo širiti med nami nekulturo in beden prezir do kristjanov. To bi bilo za tako ustanovo neodpušljivo.

(r+r)

Velika noč - delavni dan

Po pravoslavnem koledarju je letos velika noč padla na nedeljo 4. maja, bila je torej kar pet tednov za našo. V Sovjetski zvezi kljub stalni brezbožni propagandi ljudje veliko noč še vedno praznujejo in se obredov udeležujejo v izredno velikem številu, čeprav je npr. v Moskvi na voljo komaj 20 pravoslavnih cerkva, v Leningradu pa 15.

Letos so sovjetske oblasti proglasile nedeljo 4. maja za delavni dan. Ta odlok so utemeljile s tem, da je bilo letos zaradi proslav 30-letnice zmage v drugi svetovni vojni več dela prostih dni, zaradi česar je treba to gospodarsko izgubo časovno nadomestiti. V resnici pa je šlo za ponizanje vernih ljudi, ki jim velika noč zlasti v Rusiji toliko pomeni.

Jurjevanje goriških skavtov

Jurjevanje je za skavtsko organizacijo zelo važen moment v njenem življenju. Pomeni predvsem sprejem novih članov in potrditev zvestobe skavtskemu idealu za starejše skavte. Za obhajanje tega praznika vsaka skavtska skupnost izbere najbolj primeren datum in kraj.

Naši goriški skavti so letos želeli obhajati ta praznik skupaj s skavtinjami. Ti dve veji skavtizma sta do sedaj delovali ločeno. Zadnja leta se pa uveljavlja težnja, naj bi skavti in skavtinje čim bolj med seboj sodelovali, četudi ostane vsakdo odvisen v svoji specifični dejavnosti. Kot datum so si izbrali nedeljo 18. maja, ki je bila za večino še najbolj primeren dan. Kot kraj so letos šli v Stmaver in sicer so se zbrali na travniku ob sovodju Pevnice in Soče, ki mu domačini pravijo »Hudičeva luknja«. Prostor je bil zelo posrečeno izbran za tako veliko število udeležencev.

Precejšnje število skavtov in tudi en vod skavtinj so prišli na izbrani prostor že v soboto pod večer in postavili šotore, kjer so prenočili. Za marsikatero mlajših je bila to prva noč, ki jo je prespal pod šotorom.

Naslednje jutro se je program začel že kmalu po zajtrku z veliko skupinsko igro. Ta se je končala okrog 10.30, nakar se je začela priprava na mašo. Maševal je dr. Oskar Simčič. Okrog oltarja se je zbralo kakih 150 skavtov, volčičev, popotnic in veric. Bilo je veselje gledati na navdušeno mladino, zbrano okrog preprostega oltarja v senci na velikem travniku.

Po maši je bil sprejem novih članov tako v krdelo volčičev in veric, kot med

skavte in skavtinje. Tudi starejši skavti so obnovili svojo obljubo zvestobe. Ker je bilo število novosprejetih zelo veliko, so se obljube nekoliko zavlekle. Vendar so mladinci le bili ponosni, da so smeli »pri-seči na skavtovo čast«.

Igra, maša in obljube so bile mimo, ko je prišel čas kosila. Prijatelj Bruno in njegovi pomočniki so si dali veliko opraviti, da so nasitili tako veliko množico, ki je bila precej podobna tisti, ki jo je Jezus nasitil v puščavi.

Pretekla nedelja je bila zelo topla, prav poletna vročina je zavladala povsod. To se je poznalo tudi pri naši mladini, ki se je po kosilu trudna vlegla v senco ali se razpršila okrog vode. Nekateri so tudi morali oditi, ker so zlasti v Doberdolu imeli popoldne še domači praznik. Zato je popoldanski del programa odpadel.

Vsem novosprejetim članom skavtske družine in starejšim želimo, da bi ostali zvesti obljubam in da bi jim skavtski ideal pomagal zoreti v poštene fante in dekleta.

Ne bi bilo prav, če bi se ob koncu tega poročila ne spomnili na vse starejše vodnike in voditeljice, ki vodijo in se žrtvujejo za to našo mladino, saj zaradi njih prizadevnosti živijo in se lepo razvijajo vodi skavtov in skavtinj v Gorici, Standedžu, v Rupi in na Peči, v Gabrijah, v Doberdolu. Njih prizadevnosti so deležne tudi vasi, kjer za sedaj še nimajo samostojnih vodov.

S. M.

Širite »Katoliški glas«

Deželni koordinacijski odbor Slovenske skupnosti za deželo Furlanijo-Julijsko Benečijo vabi na

I. DEŽELNI KONGRES SLOVENSKE SKUPNOSTI

ki bo v soboto 24. maja ob 16. uri v Devinu (motel Agip ob avtocesti) s sledečim dnevnim redom: 1. izvolitev predsedstva kongresa, 2. pozdravi zastopstev in gostov, 3. podelitev priznanj zaslužnim političnim delavcem, 4. poročili pokrajinskih tajnikov Slovenske skupnosti iz Trsta in Gorice ter predstavnik videmske pokrajine, 5. poročila deželnega koordinatorskega odbora, 6. odobritev deželnega statuta Slovenske skupnosti ter dosedanjega dela deželnega koordinacijskega odbora, 7. volitve deželnih organov Slovenske skupnosti, 8. razno.

Napisi v srbohrvaščini in slovensčini opozarjajo sredi Gonarsa na kraj, kjer so posmrtni ostanki tistih naših rojakov, ki so sredi zadnje vojne postali žrtev sovraštva in nestrpnosti vojskujočih se taborov. Obisk te kostnice naj bo vedno združen s prošnjo k Bogu, da bi ne prišlo več do ponovitve takih dogodkov

Zaskrbliujoče vedenje naše mladine

Kam gre mladina na slovenskih srednjih šolah v Trstu? Ali slepo sledi nekaterim zdravim in še bolj nezdravim pojavom med italijansko študirajočo mladino, oziroma ali morda išče neko lastno zdravo pot, ki bo odgovarjala občečloveškim, pa tudi posebnim slovenskim potrebam? Na žalost se zdi, da najbolj glasen del te mladine slepo dirja za tujimi, precej negativnimi vzori.

Eno vsekakor drži: sedanja potrošniška družba, ki hlata po zadovoljevanju zgolj tvarnih potreb in nudi mladim neprimerne lažje in boljše življenje, kot so ga imeli starejši rodovi, mladim ne daje sreče in zadovoljstva. Mladina zavrača stari red in išče novega, toda kakšnega? Tu se njena pota razhajajo.

En del želi prevrednotiti stare vrednote in jih prežeti z novo duhovnostjo, z novim upanjem, z ideali, ki bi nudili življenju pravi smisel, ga obogatili, mu odprli pot v srečo in notranje zadovoljstvo.

Drugi del tudi išče novo, toda na starih materialističnih temeljih, ki vodijo spet v laksnost, negativizem, razvratnost, hlataenje po najnovejših ideoloških modi brez kritične presoje. Na vajetih jo imajo spretni režiserji, katerim naj bi služila kot prenosni jermen za hitrejšo dosego totalitaristične, svobode morečje politične oblasti. Ta mladina, ki si iskreno želi svobodo, naj si nezavedno sama utira pot v nesvobodo, ki bi potem verjetno tlačila večje število rodov.

Zadovoljni smo, da je med slovenskimi dijaki precej takšnih, ki so človeško, narodno in socialno osvobodeni, ki hočejo študirati in dati svoj vsestranski, tudi strokovni delež k ohranitvi in razvoju naše narodne skupnosti. Zaskrbljeni pa smo nad tistimi zelo glasnimi, ki ne vnašajo na našo šolo zdrave politike, ampak hiperpolitiizacijo s čestokrat nepotrebnimi stavkami, nenehnimi zborovanji, demonstracijami in podobno, kar prav gotovo presega potrebo, da je dijaška mladina prežeta z demokratično miselnostjo, svežino, čuti potrebo za soudeležbo in sodelovanje med dijaki, šolniki, starši, sploh vsemi, ki imajo opravka s šolo in njenim zdravim razvojem.

Se več. Med nekaterimi posebno »angažiranimi« in njihovimi pristaši žal opažamo vedno večje pomanjkanje čuta odgovornosti, zlasti pomanjkanje srčne kulture, kar se kaže v razvratnosti, namernem zanemarjanju resnega študija, čudnem, človeka malo vrednem obnašanju. Nekateri starši, ki imamo otroke v šolah, se bojimo, kam bo vse to dovedlo. Od mladih dobivamo čisto čudne odgovore, so robati, neolikani, nočejo študirati v prepričanju, da jim v »novi« družbi ne bo treba delati, pa bo vseeno skrbela zanje, da o njihovih moralnih pojmih sploh ne govorim. Čudno šolsko, odnosno dijaško okolje jih je že hudo razčlovečilo.

Kaj torej? Kakšen bo ugled naših slovenskih šol, če se bo to nadaljevalo? Kje bomo Slovenci iskali strokovnjake in vsestransko izobraženo razumništvu, ki je za naš narodni obstoj tako potrebno? In kako bomo — ako se kaj ne izboljša — lahko prepričevali slovenske starše, naj pošiljajo otroke v slovensko šolo, čeprav vemo, da italijanske v tem pogledu niso boljše?

Bili smo priča dogodku, ko je neki dijak izrekel hudo žalitev in obrekovanje na račun neke matere. Svoj korak je sicer obžaloval, ni pa ga preklical, vsaj kolikor mi je znano. Zaslužil in dobil je milo kazen, v ozadju stoječi politiki pa hočejo

zdaj narediti iz njega še mučenika. To je resna zadeva, nad katero se moramo vsi pošteno zamisliti. Marsikaj, kar vidimo na naših šolah, se nikakor ne more dogajati na šolah v matični domovini ter prav zares ni in ne more biti v skladu s cilji protifašističnega ter osvobodilnega boja!

AR

V Marijinem domu v ROJANU bo v nedeljo 25. maja ob 14. obletnici otvoritve doma

AKADEMIJA

Na sporedu so: igrice, balet, glasbene točke, petje šolskih otrok in cerkvenega zbora. - Začetek ob 17. uri. - Vabljeni!

I. deželni kongres Slovenske skupnosti

Eden izmed najvažnejših dogodkov v našem zamejskem političnem življenju je prav gotovo I. deželni kongres Slovenske skupnosti, ki bo v soboto 24. maja v Devinu. Deželni koordinacijski odbor Slovenske skupnosti si je že ob ustanovitvi začel program za čim tesnejšo povezavo vseh Slovencev v naši deželi.

Deželni kongres predstavlja prvi korak v našem skupnem boju za popolnejšo in trajnejšo uveljavitev Slovenske skupnosti in sploh vseh Slovencev v Italiji. Ta slovenska manifestacija predstavlja tudi možnost za širše delovanje slovenske politične organizacije v zamejstvu in za enotnejši nastop vseh Slovencev, ki hočejo javno pokazati svojo voljo za trdnejšo uveljavitev slovenske manjšine v mejah italijanske države.

S tem kongresom bo uresničena že dolgoletna potreba po povezavi vseh Slovencev naše dežele, od Kanalske doline do Miljskega zaliva. Bilo bi nesmiselno, da bi bili slovenski politični delavci in slovenski volivci razcepljeni na več organizacij, ki se vedno bolj utrjuje zavest in nujnost enotnega slovenskega nastopa in enotnega slovenskega predstavnštva.

Kandidati na listi Slovenske skupnosti iz tržaške, goriške in videmske pokrajine bodo na sobotnem kongresu s svojo prisotnostjo dokazali trdno voljo do skupnega dela za priznanje slovenske manjšine v zamejstvu. Pozdravljamo zato I. deželni kongres Slovenske skupnosti in želimo uspešnega delovanja v korist zamejskih Slovencev.

24. in 25. maja
bo v Mačkoveljah tradicionalni

praznik češenj

V soboto 24. maja ob 15. uri: odprtje kioskov

V nedeljo 25. maja ob 17. uri: kulturni program

Nastopajo: domači pevski zbor, moški zbor »Fantje izpod Grmade«, otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkovelj, mešani zbor »Svoboda« iz Izole, harmonikarji iz Mačkovelj, moški pevski zbor »Jezero« iz Doberdoba, godba na pihala iz Nabrežine, ansambel »Supergroup«

Ob 20. uri: zabava z ansamblom »Supergroup«

Oba dneva bo deloval kiosk z jedili na žaru in pijačami. V nedeljo popoldne bo vozil iz Trsta avtobus št. 40. V primeru slabega vremena bo praznik 29. maja.

Spominska proslava v Rižarni

Zupnijske skupnosti na Tržaškem priredijo spominsko proslavo v Rižarni v nedeljo 8. junija ob 18. uri. Sodelujejo združeni cerkveni pevski zbori, združeni otroški zbori, Slovenska prosveta, skavti. Pred proslavo ob 17. uri bo v kapeli Rižarne sv. maša za vse žrtve, ki so tam končali svoje življenje. Z veliko udeležbo pokažimo, kaj nam, tržaškim Slovincem pomeni Rižarna!

Ljudje

Aljoša Žerjal je s svojim filmom »Sentimentalno potovanje« zmagal »Srebrni fo-

Jurjevanje tržaških skavtov in skavtinja

Tržaški skavti in skavtinja so imeli letos prvo skupno jurjevanje. Na zaseki med Konkolom in Obeliskom se je v nedeljo 11. maja zbralo okoli 90 skavtov in 70 skavtinja. Sv. maši, ki jo je daroval msgr. J. Jamnik, je sledil najvažnejši trenutek tega skavtskega praznika, in sicer vstop novih članov. Letos je položilo skavtsko obljubo 9 skavtinja in 16 skavtov.

Popoldne je bila na vrsti orientacijska tekma, v kateri so se pomerili vsi izvidniki in izvidnice, razdeljeni v 14 skupin. Za zaključek je zagorel taborni ogenj. Ob pesmih in šaljivih prizorčkih, ki jih je podala vsaka skupina, je minila vesela ura.

Treba je še omeniti, da so mlajši, tj. voličiči in veverice, imeli jurjevanje že v nedeljo 4. maja v Dragi. Program, ki je bil njim primeren, je obsegal sv. mašo, igre in taborni ogenj. Jurjevanja se je udeležilo poleg voditeljev 50 voličičev in veveric.

Dan pregnancev

V Franciji praznujejo od konca druge svetovne vojne 27. aprila dan pregnancev. Pariški nadškof in kardinal Marty je daroval v notredamski stolnici sveto mašo za dušnico za vse tiste, ki se niso vrnili iz koncentracijskih taborišč. Sv. maše se je udeležil tudi francoski državni predsednik Giscard d'Estaing. Kardinal Marty je med drugim dejal: »Nobena ideologija, nobena teorija, noben politični napredek ni vreden toliko, da bi smeli v njegovem imenu teptati človekovo dostojanstvo. In vendar ne bo človeštvo nikoli popolnoma ozdravelo od te bolezni. Želimo, da se vojna grozodejstva ne bi več ponovila.«

togram« na vsedravnem natečaju amaterskega filma v Castrocaru, ki je najvažnejša tovrstna manifestacija v Italiji.

Proslava 30-letnice osvoboditve Trsta

Preteklo nedeljo 11. maja je bila v Trstu osrednja proslava 30-letnice osvoboditve Trsta in s tem celotnega njegovega zaledja izpod nacifašistične okupacije. Pokroviteljstvo nad proslavo je prevzelo vsedržavno združenje partizanov (ANPI), ki vključuje večinoma levičarske pripadnike, predvsem komuniste in socialiste. Zato je bilo pričakovati, da bodo te politične stranke mobilizirale vse svoje simpatizerje ter jih poslale na obsežni Goldonijev trg v središču mesta.

Dejansko pa je bilo precej drugače. Propagando za udeležbo na proslavi sta izpeljali le Slovenska prosvetna zveza ter Zveza slovenskih športnih društev, ki sta storili vse, kar je bilo v njihovih močeh, da bi se trg napolnil. Odločno premalo pa so naredile sorodne italijanske organizacije, tako da je bila udeležba glede na napovedovanja časopisov mnogo pod povprečjem.

Tako smo udeleženci bili priča dejstvu, da je pretežna večina udeležencev na proslavi bilo Slovencev, nekateri pravijo, da jih je bilo morda 80-90 odstotkov. Edina organizirana italijanska skupina so bili pripadniki izvenparlamentarne skupine Lotta continua, med katerimi so spet tudi slovenski mladinci.

Človek je imel vtis oziroma je dejstvo, da partija sploh ni mobilizirala svojih številnih pristašev, zato je razumljivo, da je na Goldonijevem trgu bilo tiste sončne majske nedelje še mnogo, mnogo prostora. Nasprotno pa je bilo opaziti številne zavedne slovenske ljudi, ki delujejo na prosvetnem in športnem področju ter številne pristaše in simpatizerje Slovenske skupnosti.

Spričo tega se naši ljudje vprašujejo, zakaj prikrito sabotiranje proslave s strani via Capitolina. Ali morda zato, da ugodijo znani Vidalijevi tezi o jugoslovanski »okupaciji« Trsta? Ali gre za politični oportunizem, da se vodstvo ne bi zamerilo »bazi«, ki simpatizira z Vidalijevimi stališči?

To so vprašanja, o katerih si bodo morali Slovenci razčistiti pojme, posebno še tisti, ki slepo volijo vsedravnne stranke.

Spominska slavnost v Boljuncu

Preteklo nedeljo 11. maja je bila v Boljuncu spominska slavnost ob 30-letnici osvoboditve, ki jo je priredil Mladinski dom. Najprej je bila v župni cerkvi maša za vse padle vaščane v vojni, nato so se ljudje zbrali pred Mladinskim domom, kjer so na stopnišču istega odkrili spominsko ploščo v trajen spomin vsem, ki so darovali svoje življenje za svobodo in boljše bodočnost svojega naroda. Cerkveni pevski zbor je občuteno zapel dve pesmi-žalostinki.

Spored drugega dela proslave se je nato nadaljeval v glavni dvorani ob sodelovanju šolskih otrok, dijaške mladine in drugih. Najprej je dijak Renato Mihelčič prebral pismo staršem na drugem tržaškem procesu leta 1941 na smrt obsojenega Simona Kosa, Patricija Petarosa sestavek Desanke Maksimovič o pokolu šolske mladine v Kragujevcu leta 1944, Fulvija Pre-

molij pa je recitala Grudnovo pesem »Pregnanci«. Vmes je zbor najmlajših pod vodstvom učiteljice Ljube Smotlak zapel dve priložnostni pesmi.

O pomenu proslavljanja 30-letnice osvoboditve izpod fašizma in nacizma je spregovoril deželni poslanec dr. Drago Stoka, ki je v klenih besedah orisal protifašistični odpor primorskih Slovencev od leta 1920 do konca vojne 1945. Upravičeno mi zato lahko proslavljamo 55-letnico odpora proti zatiralnemu fašizmu. V tem obdobju smo dali izredno velik doprinos v žrtvah, preganjanju vseh vrst in trpljenju doma. Prav ta zavest nam še danes vliiva pogum, da v današnjih razmerah nadaljujemo boj za priznanje naših narodnostnih pravic.

Potem ko smo prisluhnili pismu na smrt obsojenega duhovnika Marjana Grešaka, ki ga je prebral župnik Marij Gerdol, Kajuhovi pesmi Materi padlega partizana ter Gradnikovi V taborišču, ki sta ju recitali dijakinja Rosana Petaros in Gracijela Metlika, je s svojim sporedom nadaljeval mešani pevski zbor iz Skednja pod vodstvom Dušana Jakomina, ki je zaključil pestro proslavo. Spored je napovedovala Tatjana Stefančič.

Spominska proslava je nadvse lepo uspela, za kar gre priznanje organizatorjem, vsem sodelujočim pri izvajanju bogatega sporeda ter številnemu občinstvu, ki se je proslave udeležilo ter tako dokazalo, da cenijo požrtvovalno delo mladih prosvetnih delavcev.

Praznik Marije Pomočnice v Podlonjerju

V nedeljo 25. maja imamo v Podlonjerju praznik, ki bo v veselje mnogih vernih rojakov na Tržaškem. Sedaj obhajamo v naši novi cerkvi prve šmarnice in tako je prišla ideja za prvi praznik Marije Pomočnice kristjanov. Kakor prirejajo pri Sv. Jakobu že mnogo let velik praznik v čast Pomočnice kristjanov, tako želimo začeti s tem praznikom tudi pri Sv. Ivanu v Podlonjerju (koledarski spomin tega praznika je vedno 24. maja).

V nedeljo 25. maja bo izredna skupna slovesnost v čast Pomočnice kristjanov s pravim romarskim sporedom, to je dosti petja in dosti molitve kakor je bilo lepo pred kratkim v Trebčah na Krasu. Naši domači šolarji bodo pripravili tudi prvi skromen nastop. Razumljivo, da bo predvsem sv. maša v čast Marije Pomočnice.

Vabimo rojake od blizu in daleč v nedeljo 25. maja na obisk v Podlonjer. Videli boste našo skromno cerkev in mnogi verjetno prvič prišli v našo vas. Za cerkev sv. Ivana v Trstu veste vsi; tu naprej je proti Katinari-Lonjerju po dolini samo ena cesta, ki jo približno v sredini prekrži pristaniška železnica in prav tam je naša nova farna začasna cerkev. Kakor so v prvih časih stare cerkve in verske občine dajale poguma in vsakršno pomoč mlajšim cerkvam, tako imamo sedaj ljudje dobre volje priložnost tudi na Tržaškem. Predvsem pa v nedeljo 25. maja na veselo pot v Podlonjer na prvi skupni praznik v čast Marije Pomočnice kristjanov! (V Podlonjerju vozi avtobus št. 35).

FR. ŠTUHÉČ SDB

Uspeh v namiznem tenisu

Pretekle dni je namiznoteniška ekipa zgoniškega »Krasa« priborila sebi in zamejskemu športu enega izmed dosedanjih največjih športnih dosežkov. Na 28. državnem namiznoteniškem prvenstvu v Fiuggiu je dosegla 2. mesto v A ligi ter odnesla tri zlate kolajne, tri srebrne in eno bronasto. V Fiuggiu so nastopile Dragica Blažina, Neva Rebuta, Anica Zigon, Silvana Vesnaver in Sonja Milič.

zarec ricinovega olja. Ko so fašisti prisilili župnika v Pazinu Jurjičiča, da se je odpovedal svojemu mestu, je škof Bartolomasi odstopil, češ da taka dejanja kršijo njegovo škofovsko dostojanstvo in tudi njegovo italijanstvo.

Po njegovem odhodu je Sveti sedež imenoval za tržaško-koprškega škofa našega gorškega sorojaka dr. Alojzija Fogarja, ki je bil skozi in skozi vdan svojemu metropolitu Sedeju in je ljubil Slovence nič manj kot Furlane in Italijane, morda še bolj prav zaradi tega, ker so bili preganjani. A tudi Fogarja je čakal v Trstu težak križev pot in zvrhana kupa žalosti.

Medtem ko so na Tržaškem in še zlasti v Istri divjali arditni fašisti, smo na Goriškem živeli, seveda zelo relativno, še v nekakem miru. Vsa duhovščina, tudi furlanska s prav malo izjemami, je bila strnjena okoli svojega škofa Sedeja.

Vse sovraštvo, ki je telo med italijanskimi fanatikmi do našega vladike, se je razbesnelo na zelo oster način v Ogleju, ko so proslavljali priključitev Primorske k Italiji.

(Se nadaljuje)

Slovenska in hrvaška duhovščina v času fašističnega terorja

1

Preganjanje naših duhovnikov se je pričelo še pred prihodom fašistov na oblast. Medtem ko je kakih sto tisoč Slovencev in Hrvatov zbežalo v obdobju 1919-1930 v Jugoslavijo ter so nove oblasti izgnale daleč v Italijo slovenske sodnike, profesorje, učitelje, uradnike, železničarje itd., so duhovniki ostali na svojih mestih ter tako postali glavna tarča šovinističnih in fašističnih napadov.

Prva vidnejša žrtev je bil naš kraški rojak, krški škof dr. Anton Mahnič. Bil je odločen mož in je med drugim poslal na mirovno konferenco v Parizu spomenico, v kateri je ostro protestiral proti divjanju italijanskih nacionalistov proti hrvaškemu prebivalstvu. Ker se je zoperstavil odpravi staroslovenskega jezika, ki je bil v rabi v cerkvenem bogoslužju na Krku z izrecno odobritvijo najvišje cerkvene oblasti, so ga

italijanske vojaške oblasti leta 1919 z zvižajo in lažjo zvale na vojno ladjo ter ga nato deportirale v Italijo. Dr. Mahnič se je vrnil iz izgnanstva šele čez eno leto težko bolan. Sel se je zdraviti na Hrvaško in umrl že decembra istega leta od žalosti v Zagrebu.

Naslednja žrtev je bil tržaški škof dr. Andrej Karlin, prav tako slovenske krvi. Podivjana tolpa arditov, ki so bili nekaki predhodniki fašistov, je leta 1919 udrila v škofijski dvorec v ulici Cavana ter ga opustošila. Škofa samega so prisilili, da se je odpovedal svojemu mestu. Škof Karlin se je zatekel v Ljubljano, prevzel vodstvo Zavoda sv. Stanislava in pozneje postal škof v Mariboru.

Na Karlinovo mesto je prišel vojaški škof Bartolomasi, ki pa je bil pravičen mož in se je takoj postavil v obrambo svojih duhovnikov in vernikov. Proti terorju, ki so ga izvajali fašisti med državnoborski mi volitvami leta 1921 zlasti v Istri, je objavil v škofijskem listu izredno hud protest. Naj citiram nekatere odstavke!

»Protestiram proti napadom na cerkvena župnišča in župne urade; protestiram pro-

ti uničevanju knjig, matičnih registrov in posvečenih predmetov; protestiram proti grožnjam in ustrahovanju z orožjem, proti surovemu nasilju, proti pretepanju in telesnim poškodbam župnikov in kaplanov. Protestiram kot škof, čigar dolžnost je čuvati nedotakljivost Cerkev in spoštovanje posvečenih oseb. Protestiram kot pastir, ki ljubi svojo čredo in trpi, kadar ona trpi.«

Ob zaključku je pozval ljudstvo, naj prispeva v sklad za pomoč žrtvam fašističnega nasilja in on sam je, kot prvi, nakazal 2.000 lir, kar je bila takrat precejšnja vsota.

Na pobudo tega zgledega italijanskega škofa je tudi papež Benedikt XIV. obsodil nasilja fašistov. V pismu, ki ga je poslal tržaškemu škofu, je bilo med drugim rečeno: »Z veliko žalostjo smo zvedeli, da nekateri prenapeteži mučijo in trpinčijo večino istrskih duhovnikov, ki skrbijo za slovenske in hrvaške vernike. Ti duhovniki imajo eno samo krivdo: da so iste narodnosti kot njihovi verniki.« Papež je ob koncu zagotovil, da ne bo opustil ničesar, da se napravi konec toliki sramoti.

Problemi trgovskega zavoda v Gorici

Državni strokovni zavod za trgovino s slovenskim učnim jezikom v Gorici se še vedno ni rešil iz številnih težav. Ustanovljen leta 1968/69 je bil zamišljen kot triletna strokovna šola za trgovino, ki naj pripravljala slovenske dijake za delo na trgovinskem področju.

Pozneje se je pokazala potreba, da bi se triletnemu tečaju dodala še dva razreda, četrty in peti, ki naj bi bila dopolnilni tečaj k prvim trem razredom. Toda pri tem so nastale velike težave, ker zakon predvideva za take tečaje določeno število dijakov (najmanj 20) in ker so taki tečaji samo začasni, to je, če se vpiše zadostno število dijakov.

Izkušnja je pokazala, da ta dopolnilni tečaj ni prikladal zadostnega števila dijakov kot zahteva zakon. Zaradi tega je ministrstvo lansko jesen odpravilo 4. razred prav zato, ker se je vpisalo le malo dijakov. In vendar slovenska skupnost potrebuje primerno strokovno šolo, ki naj pripravi dijake tudi za odgovorna mesta v trgovini. To je potreba tudi goriškega gospodarstva, ki rabi primerne strokovnjake na trgovinskem področju zlasti tu na meji, kjer so zelo razpleteni mednarodni trgovinski odnosi.

Zaradi tega so vodstvo zavoda in starši začeli razmišljati, kako preoblikovati zavod, da bo bolj služil svojemu namenu. Rešitev se je našla v tem, da se značaj šole spremeni. Zavod naj bi ne bil več strokovna šola, temveč tehnična šola za trgovino s posebnim oziranjem na zunanjo trgovino. Vseled tega je zavodni svet sprejel sklep, naj se trgovska šola spremeni v tehnični zavod za zunanjo trgovino s slovenskim učnim jezikom. Predlog zavodnega sveta so potrdili starši na roditeljskem sestanku. Isto so napravili dijaki na svojem zborovanju.

Vodstvo šole je zato predlog staršev posredovalo pokrajinski upravi, ki je pristojna, da take spremembe predlaga v Rimu. Pokrajinski odbor je na predlog Marije Ferletičeve o tem že razpravljala in zavzel prirediteljsko stališče. Tudi šolsko skrbništvo

PSDI in nekateri DC, za Tabaja pa Slovenska skupnost, predstavnik sindikata, predstavnik šole in nekateri DC. Za izvolitev predsednika so torej odločili neslovenski glasovi, predvsem glasovi italijanskih socialdemokratov.

Novoizvoljeni predsednik se je zahvalil za zaupanje in nakazal nekaj problemov štandreeške skupnosti, pri tem pa ni spregovoril niti besedice v slovenščini, čeprav pravilnik izrecno govori, da se konzultarji lahko izražajo v lastnem jeziku. Saj je bila prisotna tudi prevajalka!

Tako postopanje je žaljivo za slovenske člane v konzultu in za vse tiste, ki so se odločno prizadevali, da je prvič v okviru delovanja goriške občine predvidena raba slovenskega jezika v občinskih organih. In to ravno v Standrežu, kjer je zaradi številnih razlaščanij in drugih posegov raznarodovalni pritisk zelo močan.

Ko je Nanut začel svoj govor, je izjavil, da bo govoril v italijanščini iz obzira do prisotnih oblasti (župan in odbornik). Tako obzirnost, na škodo rabe lastnega jezika se nam zdi neopravičljiva. Zakaj pa se Slovenci potegujemo za rabo slovenščine v izvoljenih organih, zakaj smo se tako enotno in odločno zavzeli za uporabo slovenščine v Rižarni? Iz obzira do predsednika republike bi gotovo ne smeli storiti tega.

Sestanek koordinacijskega odbora Slovenske skupnosti

V ponedeljek 19. maja se je sestal deželni koordinacijski odbor Slovenske skupnosti. V zvezi s prvim deželnim kongresom Slovenske skupnosti, ki bo v soboto 24. maja v Devinu, je odbor določil še zadnje podrobnosti dnevnega reda. Sklenil je povabiti na kongres deželna tajništva strank ustavnega loka, predstavnike slovenskega in italijanskega tiska ter zastopnike drugih manjšin v Italiji. Pripravil je smernice deželnega statuta Slovenske skupnosti ter sklenil podeliti posebna priznanja slovenskim zaslužnim političnim delavcem.

Deželni koordinacijski odbor je tudi izrekel posebno zahvalo skoraj 2.000 pod-

V okviru slovenske župnije v Gorici bo v nedeljo 25. maja ob 16.30 v Katoliškem domu

MLADINSKA AKADEMIJA

Sodelovali bodo: mladinski zbor »Kekec«, glasbena šola, deklice Marijinega vrtca. Kot gostje bodo nastopili tudi otroci iz Podgore. Vabljeni vsi prijatelji naše mladine. Vstop prost.

Na koncertu smo imeli tudi dva gosta iz glasbene šole v Sempetru: Alida Mozetič je zaigrala na violino Brahmsovo »Uspavanko«, na klavirju jo je spremljala Vlasta Vizintin.

Poleg vaj na klavirju so nam učenci pokazali svojo sposobnost na posebnih glasbilih, tj. na Orf-instrumentih. Z njimi so nastopili samostojno in kot spremljava otroškemu zboru, ki je zapel nekaj narodnih in otroških pesmi. Orf-orkester je občinstvo najbolj navdušil in požel najdaljši aplavz.

Na koncu so učenci in vse občinstvo v dvorani nagradili z dolgotrajnim aplavzom gđ. Lojzko Peršičevo, ki se že dve leti trudi z našo mladino, jih navdušuje za glasbo in za lepo slovensko pesem. V skromen dokaz hvaležnosti so ji podarili cvetje in spominsko plaketo. Prav tako so se spomnili tudi pevovodkinje Magde Ferfolja in jo nagradili z aplavzom in cvetjem.

Slikarski »ex tempore« v Standrežu

V okviru »Praznika špargljev«, ki ga prireja štandreeško kmečko društvo in PD »Standrež« je bil v nedeljo 18. maja v Standrežu slikarski ex tempore na temo

»Motiv iz štandreeže«, katerega se je udeležilo lepo število osnovnošolskih otrok. V risarski spretnosti so se pomerili tudi nekateri iz otroškega vrtca, srednje in tudi višje šole.

Tričlanska komisija, katero so sestavljali slikar Andrej Košič, prof. Mirko Sturm in učiteljica Rozina Srebotnjak je takole ocenila predstavljenega dela:

I. kategorija (otroški vrtci): 1. Robert Tabaj; 2. Valentina Pavio; 3. Mitja Gaeta in Anita Krpan.

II. kategorija (prvi, drugi, tretji in četrty razred osnovne šole): 1. Stefan Nanut, 2. Robert Krpan, 3. Boris Nanut.

III. kategorija (peti razred osnovne šole in srednja): 1. Silviya Zavadlav, 2. Darja Marušič, 3. Aldo Fabbro.

Komisija se je pohvalno izrazila tudi o ostalih delih, saj so skoraj vsi izdelki vredni priznanja.

Nagrajevanje bo v nedeljo 25. maja ob 19. uri na prireditvenem prostoru pri Konzumu, kjer se bo zaključil »Praznik špargljev« z nastopom pevskih zborov in ansamblov Lojzeta Hledeta iz Steverjana. Na istem prostoru bodo tudi razstavljene vse risbe udeležencev ex tempore.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Umrl je slovenski filozof dr. Franc Veber

Kot piše »Družina« je dne 6. maja letos v Ljubljani umrl prof. dr. Franc Veber. Dnevno in drugo časopisje v Sloveniji ni beležilo smrti tega največjega slovenskega filozofa. Imelo je namreč preveč skrbi z govori in manifestacijami zadnjih tednov. Franc Veber je bil doma iz Gornje Radgone, na meji med slovenskim in nemškim ozemljem na Stajerskem. Toda Franc Veber je ostal Slovenec, čeprav je njegov priimek pravzaprav nemški (Weber pomeni tkalec). Toda to so pogosti primeri v teh obmejnih krajih, da priimek ne pove, kaj kdo je.

Rodil se je 20. septembra 1890. Srednjo šolo je končal v Mariboru, stopil v bogoslovje, ali po poldrugem letu je izstopil in šel v Gradec študirat filozofijo. Doktoriral je leta 1917. Njegov profesor je bil znameniti dr. Meinong, Veber pa njegov najljubši učenec. Vse je kazalo, da bo Franc Veber nasledil svojega učitelja na filozofski fakulteti v Gradcu. Toda po konani prvi svetovni vojni je mladega filozofa priklicala domovina. Prišel je v Ljubljano, opravil habilitacijski izpit za filozofijo v Zagrebu in od leta 1919 dalje predaval filozofijo na univerzi v Ljubljani. Na tem mestu je ostal do leta 1945, ko so ga nove oblasti prisilno upokojile. Od takrat naprej za tega velikega moža ni bilo več mesta v novi slovenski družbi. Kot poroča »Družina«, si je materialno pomagal tako, da je bil za korektorja pri »Družini« in pa pri reviji »Cerkev«. (Korektor je tisti, ki popravlja rokopise in odtise v tiskarni.)

Zapisali smo, da je bil največji slovenski filozof. To vsestransko drži in so priznali tudi tujci. Za njegovo 80-letnico, leta 1970, je v Münchnu izšel njemu na čast poseben zbornik, ki ga je uredil dr. Anton Trstenjak. Zbornik je zbudil v nemškem svetu neverjetno veliko zanimanje. Graška univerza je svojemu bivšemu dijaku podelila listino zlatega doktorata. Ljubljanska univerza, ki ji je služil 26 let in jo proslavil pred svetom, je molčala, kot je molčala sedaj ob njegovi smrti. Zakaj? Zato, ker je Veber bil krščanski filozof, danes je pa v Ljubljani kaj vreden samo, kdor je materialist in kdor zna misliti kot sproti misli partija. Veber tega ni znal, zato so ga še razmeroma mladega potisnili na stranski tir in ga še živega pokopali v molk. Uverjeni pa smo, da bo prišel dan, ko bodo pozabljeni številni današnji mogotci ljubljanske univerze, ne bo pa pozabljen dr. Franc Veber in njegova »Knjiga o Bogu«.

Pokopali so ga na Zalab. Pogreb je vodil p. dr. Tominec. »Družina« pravi, da ga je na zadnji poti spremljalo veliko prijateljev in nekdanjih študentov. Nič ne pove, da je kdo zastopal ljubljansko univerzo.

K. H.

Izjava

Profesorska zbornica znanstvenega in klasičnega liceja »Francè Prešeren« sta v zvezi z vrsto člankov, ki obravnavajo disciplinski postopek proti dijaku Sergiju Kukanji in ki jih je objavilo tukajšnje časopisje, sprejela naslednjo izjavo:

Dijak Sergij KUKANJA je bil disciplinsko kaznovan:

1. ker je motil reden pouk in sklical dijaško zborovanje brez ravnateljevega dovoljenja;

2. ker je na tem zborovanju nezasiščano žalil gospo Premrl-Pahorjevo, sestro narodnega heroja Vojka Premrl in mater enega izmed naših dijakov.

Ugovor, da je disciplinska kazen bila izrečena na podlagi jašistične zakonodaje ne odgovarja, ker je še obstoječi zakon bil v dobi današnje republike spremenjen in dopolnjen z dekretom predsednika republike št. 766 z dne 30. 6. 1955 in z okrožnico prosvetnega ministra št. 001 z dne 20. 9. 1971.

Profesorska zbornica ugotavlja, da je izrečena kazen učencu Sergiju KUKANJI najnižja možna kazen, ki jo za tak prestopke predvideva šolska zakonodaja.

Trst, 17. maja 1975

Sledijo podpisi

★

Nabirka za naše zavode Alojzijevišče in Zavod sv. Družine bo na praznik sv. Trojice ali pa eno naslednjih nedelj. Dušni pastirji so naprošeni, da nabirko oznanijo in priporočijo.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: v spomin pok. Justa Terčona svakinja J. Terčon-Hočevar 10.000 lir.

B. L. iz Gorice daruje za Alojzijevišče, Zavod sv. Družine in za Katoliški dom po 5.000 lir.

Goriški skavti darujejo za novi oltar v Standrežu namesto cvetja na grob Ani Mučič 20.000 lir.

N. N. iz Gorice je daroval za Alojzijevišče, slovensko župnijo v Gorici in za slovenske misijonarje po 3.000 lir, v tiskovni sklad Katol. glasa pa 1.000 lir.

Namesto cvetja na grob Justa Terčona daruje Mirella Lupinc iz Sempolaja v tiskovni sklad Kat. glasa 2.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Papaleo-Camparano ob poroki 1.000; N. N. 10.000; N. N. 5.000; N. N. 15.000; Crisanaz 5.000; Klavdij Svagelj 10.000; Marcel Svagelj 20.000; Fr. Svagelj 5.000 lir.

Za cerkev v Skopju: udeleženka ekumenskih romanj 5.000 lir.

Za lačne: družina Drašček 5.000; iz Podlonjerja za lačne v Indiji 7.000 lir.

Za slovenske misijonarje: dve Barkovljanki 10.000; Frančiška Zavadlav iz Standreže ob 30-letnici moževe smrti 10.000; razni iz Standreže 20.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

V nedeljo 25. maja se v ŠTANDREŽU nadaljuje

praznik špargljev

ob 18. uri: nastop pevskih zborov in nagrajevanje zmagovalcev slikarskega ex tempore;

od 20. ure dalje: prosta zabava ob zvokih ansambla Lojzeta Hledeta iz Steverjana.

Na razpolago so odlični šparglji, domača jedila in pijača.

soglaša s tako preusmeritvijo slovenske trgovske šole.

Iz poročila je razvideti, da so vsi prizadeti dejavniki soglasni, naj se trgovski zavod iz trgovske spremeni v tehnični zavod. Iz take prekrvalifikacije bi sledile številne ugodnosti, med temi tudi ta, da bi se absolventi ob koncu 5. letnika lahko vpisali na univerzo. Poleg tega se na takih zavodih ne zahteva določeno število vpisanih za posamezne razrede. In ne nazadnje program na tehničnih šolah je bolj resen in bolj usposablja dijake za njih bodoče dela.

Menimo, da mora s pobudo, ki so jo začeli vodstvo in starši trgovske šole, soglašati vsa naša javnost. Zato bi bilo prav, da jo naše politične in druge organizacije in ustanove podprejo na celi črti.

Prva seja štandreeške rajonske konzulte

V torek 13. maja so se zbrali v prostori prosvetnega doma »Anton Gregorčič« v Standrežu člani štandreeške konzulte na prvi redni seji. Seji je prisostvoval goriški župan, ki je uvodoma spregovoril nekaj besed o namenu in nalogah rajonskih konzult, občinski odbornik za programacijo Fantini ter dva občinska funkcionarja, od katerih eden kot prevajalec.

Kot predvideva pravilnik, je bilo najprej na dnevnem redu glasovanje predsednika in imenovanje podpredsednika. Pred volitvami so se oglasili nekateri izvoljeni predstavniki in vprašali župana za pojasnilo, zakaj je prišlo tako pozno do sklicanja štandreeške konzulte. Nekateri so govorili v slovenščini.

Za predsedniško mesto sta bila predlagana Božidar Tabaj in Danilo Nanut. Sledile so volitve. Danilo Nanut je prejel 10 glasov, Božidar Tabaj pa 9. Za Nanuta so glasovali PCI, PSI, predstavnik sindikatov,

pisnikom in kandidatom, ki so s svojim doprinosom omogočili predstavitev list Slovenske skupnosti za bližnje volitve.

Dvojni praznik v Doberdolu na binško nedeljo

Na praznik prvega svetega obhajila so se otroci dolgo in skrbno pripravljali. Kratko duhovno pripravo so imele tudi njih mamice. Končno je vendarle napočil težko pričakovani dan. V krasnem majskem jutru smo slovesno pospremili v cerkev 17 prvoobhajancev; 8 dečkov in 9 deklic. Cerkev je bila za to slovesnost okrašena kot nevesta. Matere in dekleta so jo očistile in zelo okusno okrasile s cvetjem iz domačih vrtov. Močno je povzdignilo slovesnost ubrano petje številnega otroškega zbora, ki je zapel priloznostne pesmi pod vodstvom mlade pevovodkinje Magde Ferfolja. Razveseljiv je bil pogled na številno množico in na mnoge starše, sorodnike in prijatelje, ki so pristopili k sv. obhajilu skupaj s prvoobhajanci.

Da je bil praznik še lepši, so člani društva »Hrast« organizirali popoldne v župnijski dvorani lepo uspelo glasbeno akademijo ob zaključku drugega leta pouka glasbe v Doberdolu. Med glasbene ozioroma pevske točke so priredili vpletli nekaj recitacij v čast našim materam, da bi s tem pokazali, da so to prireditve posvetili našim ljubim mamicam.

Po uvodni recitaciji se je na odru vrstilo 22 učencev naše glasbene šole. Nekateri so letos obiskovali šolo klavirja že drugo leto in so s svojim izvajanjem kar presenetili poslušalce, ki so napolnili župnijsko dvorano. Med gosti smo opazili tudi ravnateljico glasbene šole v Sempetru pri Gorici Marijana Koniča, doberdolskega župana Andreja Jarca in župnika iz Jamelj Bernarda Spacapana.

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45. Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Sporod od 25. do 31. maja 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mlad. oder: »Vžigalnik«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Zenska v času«. Drama. 16.50 Revija ansamblov. 17.30 Sport in glasba. 18.30 Nedeljski koncert. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slov. razgledi. 22.15 Ameriška lahka glasba.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za pihala. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Copova pisma. 19.25 Za najmlajše. 20.35 M. Kogoj: »Crne maske«, opera. 22.30 Nežno in tiho.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Deželni koncerti. 19.10 Družinski obzornik. 19.30 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.40 Pesmi brez besed.

Četrtek: 8.30 Godalni orkesteri. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.10 Glasbena matineja. 11.15 Mlad. oder: »Pravljica o čudežni roži«. 11.35 Slovenski razgledi. 15.30 Operne uverture in zbori. 16.15 Filmska glasba. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Skladbe tržaških avtorjev. 19.10 Narava in sodobni človek. 19.25 Za najmlajše. 20.30 »Jevgenij Onjegin«. Dramatiziran roman. 22.20 Južnoameriški ritmi.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni ital. skladatelji. 19.10 A. Pregarc: »Babna hiša«. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.20 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Liki iz naše preteklosti. 19.20 Orkester proti orkestru. 19.40 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Rimska mamica«. 21.05 Orkestri in zbori. 21.30 Vaše popevke.

OBVESTILA

OPOZORILO DOPISNIKOM. Zaradi praznika sv. R. Telesa, ki bo prihodnji teden v četrtek 29. maja, bo naš list izšel že dan prej, tj. v sredo 28. maja, v tisk pa bomo šli v torek 27. maja popoldne. Zato bomo sprejemali dopise tisti dan le do 10. ure dopoldne.

Na Barbani bo na državni praznik 2. junija ob 10. uri slovenska služba božja. Izletniki, ki potujete ta dan v Gradež, vabljani.

»Svetovni popotnik« Andrej Kopal bo predaval v soboto 24. maja ob 20.30 v Slovenskem kulturnem klubu v Trstu, ul. Donizetti 3, v ponedeljek 26. maja pa v Društvu slovenskih izobražencev prav tako ob 20.30.

Krstna uprizoritev dokumentarne drame »Rižarna« v počastitev 30-letnice osvoboditve bo v ponedeljek 26. maja ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu za red A premierski. Ponovitve bodo v sredo 28. maja ob 20.30 abonma red D; v četrtek 29. maja ob 16. uri abonma red E; v petek 30. maja ob 20.30 abonma red F; v soboto 31. maja ob 20.30 abonma red B; v nedeljo 1. junija ob 16.30 abonma red C.

SSG v Trstu priredi v sodelovanju z ZSKP, SPZ in ustanovo EMAC iz Gorice krstno uprizoritev v počastitev 30-letnice osvoboditve dokumentarne drame

RIŽARNA

v torek 27. maja ob 20.30 v gledališču G. Verdi v Gorici (goriški abonma).

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo